

však beztrestné. Toto vymezení pojmu předražování ukázalo se však příliš úzkým a vedlo k častému obcházení trestních předpisů t. zv. nepřímým požadováním. Byla proto skutková povaha deliktová ve 4., dosud platném cís. nař. rozšířena na případy, v nichž si prodávající dává poskytnouti nebo slíbiti patrně přemrštěnou cenu. »Dáti si poskytnouti« znamená tedy každé přijetí ceny výslovně nepožadované, nebo ceny převyšující cenu požadovanou, tedy každé uzavření obchodu za cenu patrně přemrštěnou. To vyplývá ze slovního výkladu i z tendence zákonného ustanovení, které chce předem postihnouti každé jednání prodávajícího, týkající se uzavření obchodu, při němž se nedbá přiměřených cen. —

Neodůvodněnou zmatečnou stížnost bylo proto zamítnouti.

Čís. 115.

Poměr cís. nařízení ze dne 24. března 1897 č. 131 ř. z. k zákonu o trestání válečné lichvy, pokud se týče k zákonu o soudech lichevních.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1920, N I 18/20.)

Přípisem ze dne 31. prosince 1919 sdělil nejvyšší vojenský soud nejvyššímu soudu jako soudu zrušovacímu tento děj: Nejvyšší vojenský soud zamýšlí rozhodnouti negativní spor o příslušnost mezi vojenským zástupcem v T. a státním zástupcem v M. v trestní záležitosti proti pěšáku Ladislavu Š. náhradního praporu p. pl. č. 92 a spol. následovně a žádá na základě § 39 v. tr. ř. (čl. VIII. zákona ze dne 19. prosince 1918, č. 89 sb. z. a nař.) o sdělení vlastního názoru při vrácení spisů: Pěšák Ladislav Š., četař Antonín G. a šikovatel Václav H. jsou podezřelí, že páchali od října 1919 až do 4. listopadu 1919 řetězový obchod s cigaretami, pokud se týče je za přemrštěné ceny prodávali a tím se dopustili přečinu podle § 23 : 4, pokud se týče přestupku podle § 20 nařízení ze dne 24. března 1917, č. 131 ř. z. Nejvyšší vojenský soud má za to, že souditi o těchto trestných činech přísluší lidovému soudu pro trestání válečné lichvy dle zákona ze dne 17. října 1919, č. 567 sb. z. a n. a to z těchto důvodů: § 1 cit. zákona prikazuje zvláštním soudům lichevním trestní řízení pro činy proti zákonům nebo nařízením vydaným od počátku války k tomu konci, by zásobování obyvatelstva bylo zabezpečeno a předražování zabráněno; dle § 30 nabyt zákon ten účinnosti dnem 7. listopadu 1919 a to i při trestných činech spáchaných před tímto dnem, avšak po 28. říjnu 1918, pokud nedošlo k rozhodnutí své stolice, a dle odstavce druhého platí ustanovení tohoto zákona také pro osoby vojenské. Nařízením vlády republiky československé ze dne 11. listopadu 1919 č. 596 sb. z. a nař., jež vydáno bylo podle § 1, odst. 2 zákona ze dne 17. října 1919, č. 567 sb. z. a n. byly ovšem v § 1, lit. a) pravomoci soudů lichevních přikázány trestní činy proti zákonu ze dne 17. října 1919, č. 568 sb. z. a n. o trestnání válečné lichvy, a mimo to trestní činy proti § 33 nař. vlády republiky československé ze dne 27. června 1919, č. 354 sb. z. a n. o úpravě obchodu obilím a mlýnskými výrobky, takže ve příčině kom-

potence soudu řádného (v přítomném případě, ježto se jedná o osoby vojenské, soudu vojenského) a lidového soudu lichevního ohledně činů spáchaných před platností zákona o trestání válečné lichvy (ze dne 17. října 1919, č. 568 sb. z. a n. [resp. zákona o lidových soudech lichevních] ze dne 17. října 1919 č. 567 sb. z. a n.) mohou vzniknouti pochybnosti, zda trestní činy spáchané proti dřívějším ustanovením o trestání válečné lichvy mají býti souzeny soudy řádnými čili nic. Avšak vzhledem k přesnému ustanovení § 30 zákona o soudech lichevních a poněvadž není myslitelné, že by zákonodárce s jedné strany v cit. paragrafu výslovně přikazoval činy trestné po 28. říjnu 1918 spáchané do oboru působnosti lidových soudů lichevních, s druhé strany však nařízením vylučoval je z této kompetence tím, že by působnost těchto soudů omezoval na činy podle zákona o trestání válečné lichvy, který teprve 7. listopadu 1919 nabyl účinnosti, jest nejvyšší vojenský soud toho názoru, že i trestní činy proti nařízení ze dne 24. března 1917, č. 131 ř. z., spáchané přede dnem 7. listopadu 1919, avšak po 28. říjnu 1918, náležejí před lidové soudy lichevní, jež ovšem po rozumu čl. IX. uváděcího zákona k tr. zák. při rozhodování o nich jsou vázány ustanoveními starých nařízení, pokud jsou mírnější než ustanovení zákona o trestání válečné lichvy ze dne 17. října 1919. Při tom nelze konečně přehlédnouti, že ustanovení nařízení ze dne 24. března 1917, č. 131 ř. z., pokud nebyla zákonem ze dne 17. října 1919, č. 568 sb. z. a n. zrušena, jako součást tohoto zákona i nadále zůstala v platnosti. Nebylo tudíž po zdejším názoru zapotřebí, by v nařízení vlády ze dne 11. listopadu 1919, č. 596 sb. z. a n. vedle zákona ze dne 17. října 1919, č. 567 sb. z. a n. bylo uvedeno také nařízení ze dne 24. března 1917, č. 131 ř. z.

Shora naznačený čopis zodpověděl nejvyšší soud jako soud zrušovací takto:

K přípisu E 1593/19—2 ze dne 31. prosince 1919 přistupuje nejvyšší soud na stanovisko, že trestní řízení proti pěšáku Ladislavu Š., četaři Antonínu G. a šikovateli Václavu H. pro přečin řetězového obchodu, pokud se týče přestupek předražování náleží k příslušnosti soudů lichevních. Při tom uváženo toto: Věcná příslušnost lichevních soudů vymezena byla v povšechných rysech zákonem rámcovým (§ 1 zákona ze dne 17. října 1919, č. 567 sb. z. a n.), jemuž dle zmocnění a poukazu téhož zákona dostalo se výplně nařízením ze dne 11. listopadu 1919 č. 596 sb. z. a n. Tímto nařízením (§ 1 a) přikázány pravomoci soudů lichevních na místě soudů řádných mimo jiné trestné činy proti zákonu ze dne 17. října 1919, č. 568 sb. z. a n. o trestání válečné lichvy. Tento zákon míněn jest jakožto kodifikace všech činů trestných, které náležejí do kategorie válečné lichvy (zpráva právního výboru o vládním návrhu na trestání válečné lichvy a o lidových soudech pro ně, tisk 1697, str. 22). Důsledkem toho vysloveno v čl. I. zákona č. 568/19 sb. z. a n., že ustanovení císařského nařízení ze dne 24. března 1917 č. 131 ř. z. a zákonný článek IV. a IX. z roku 1916, platný na území kdysi uherském, jakož i všechna jiná pravidla se zrušují, pokud odporují ustanovením tohoto zákona. By správně bylo lze vystihnouti poměr císař. nař. č. 131/17 ř. z. k zákonu o trestání válečné lichvy č. 568/19 sb. z. a n., nutno porovnati obsah císař. nařízení a zákona. Tu pak se objeví, že pokud jde o skutkové podstaty trestných činů, zákon jednak beze změny, jednak s určitými změnami

nami přejal veškeré skutkové podstaty cís. nařízení, jednak stanovil skutkové podstaty nové, cís. nařízení dosud cizí. Co trestů se týče, jsou tyto vesměs přísnější a to zejména i při skutkových podstatách, jež beze změny převzaty z cís. nařízení. Při těchto posléz řečených trestních činech zůstává tudíž skutková podstata táž, aťsi čin spáchán byl před působností či za působnosti zákona. Nebylo proto závady, by zákon tyto činy trestné, jež za týchž podmínek již dle cís. nařízení čís. 131/17 ř. z. trestnými byly a za týchž podmínek i dle zákona čís. 568/19 sb. z. a n. trestnými zůstaly, nepřikázal v § 30 zákona čís. 567/19 sb. z. a n. pravomoci soudů lichevních i tehdy, byly-li spáchány přede dnem působnosti zákona, avšak po 28. říjnu 1918. Má tudíž ustanovení § 30 zákona čís. 567/19 sb. z. a n. ráz pouhého předpisu o příslušnosti, jež ohledně trestných činů, jež za týchž předpokladů byly již trestnými dle cís. nařízení č. 131/17 ř. z., přesunuje se na soudy lichevní. Neustanovuje se však § 30 a nebylo zajisté úmyslu, by stanovena byla zpětná působnost zákona č. 567/19 sb. z. a n., obsahujícího veskrze jen předpisy procesuální, i v ohledu materielně právním, tedy v otázce, jež do rámce tohoto zákona vůbec nepatří. Nelze proto vykládati ustanovení § 30 zákona čís. 567/19 sb. z. a n. tak, že by v roucho nových nebo pozměněných skutkových podstat slušelo se vtěsnati i činy, spáchané v době, kdy tyto skutkové podstaty vůbec nebo tak, jak jsou nyní, nebyly ještě zákonem stanoveny. Otázka materielně-právní zpětné působnosti nových předpisů patřila do zákona čís. 568/19 sb. z. a n. a došla tam skutečně rozřešení v § 25. Tento zákonný předpis stanoví zcela ve shodě se zásadou, vytčenou v čl. IX. uvoz. pat. k trest. zákonu (čl. XI., uvoz. pat. k voj. tr. zák. a § 2 uher. tr. zákona), že trestné činy, spáchané před působností zákona, jichž skutková podstata převzata beze změny z práva dřívějšího, trestají se dle předpisů plativších v době spáchání (§ 25 zákona, č. 568/19 sb. z. a n.) a contrario v souvislosti s § 30 (1) zákona čís. 567/19 sb. z. a n.). Soustřeďují se proto předchozí úvahy v těchto právních větech:

1. trestné činy, jichž skutková podstata i vedle obsahu zákona č. 568/19 sb. z. a n. zůstala táž, jak vymezena byla cís. nařízením čís. 131/17 ř. z., patří, i když spáchány byly před působností zákona čís. 567/19 sb. z. a n., avšak po 28. říjnu 1918 k pravomoci soudů lichevních, podléhají však až na výjimku, stanovenou v § 25 zákona čís. 568/19 sb. z. a n., trestům, určeným v cís. nařízení čís. 131/17 ř. z.

2. k činům trestným, jež staly se jimi teprve rozšířením skutkových podstat cís. nařízení čís. 131/17 ř. z. nebo vytčením zcela nových skutkových podstat v zákoně čís. 568/19 sb. z. a n., shora zmíněná přechodní ustanovení vůbec se nevztahují, činy ty zakládají nově vytvořené skutkové podstaty jen, byly-li spáchány po působnosti zákona čís. 568/19 sb. z. a n.

Ježto pak skutková podstata přestupku předražování, pokud se týče přečinu řetězového obchodu přešla s cís. nařízením čís. 131/17 ř. z. beze změny do zákona čís. 567/19 sb. z. a n., spadá trestní věc, o kterou se tuto jedná, pod shora uvedený bod 1.

Čís. 116.

K pojmu »skutečného násilného vztažení ruky« po rozumu § 81 tr. zák.